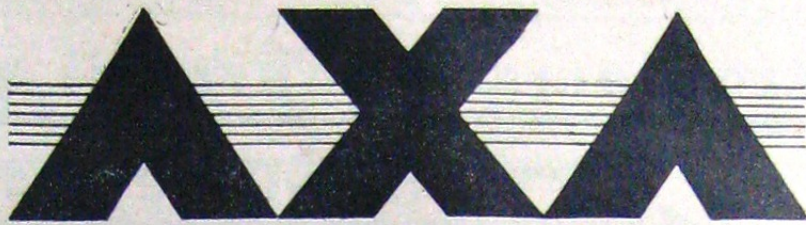

ANUL I. — Nr. 8
DUMINICA, 5 MART, 1933

ABONAMENTE:
PE UN AN " " " LEI 80,—
AUTORITĂȚI " " " 100,—

PUBLICAȚIE BILUNARA, POLITICA, ARTISTICA ȘI LITERARA

REDACTORI: MIHAIL POLIHROIADE ȘI IOAN-VICTOR VOJEN

Intre democrație și statul totalitar Cine apără pe muncitori?

de Vasile Marin

de Mihail Stelescu

Statul ficțiunii democratice se prăbușește ca pretutindeni, în fața ofensivii colectivităților naționale. Statul de carton încearcă ultimele rezistențe care vor ceda și ele în timp, întrucât firea și inevitabil, finalul nu poate fi decât acesta.

Creșterea pe considerente streine de fondul național, pus în serviciul intereselor particulare ale naționaliilor instrăinați și ale străinilor naționalizați prin participarea la beneficii recoltate de pe urma exploatarea avuției naționale, internațional prin politica sa economică și orientată politicește în consecință, steril și lipsit de inițiativă creatoare în ordonanțarea instituțiilor și a formelor de viață propriei, statul democrat, conceput numeric și cantitativ, slăbește vlaguit sub harapnicul de foc al statului totalitar, sculptat politic și economic în fondul național.

Inceputul slăbirii îl trăim noi. De pretutindeni, împotriva partidelor compuse din aceeași figuratie desnată și care se manifestă prin voința lor interesată de a apăra statul parlamentar și practica unei politici de echilibru intern, adică liberală și democratică, apar organizații de luptă politică, care pun problema statului totalitar pe teren revoluționar, indiferent dacă se cîlectează fasciste ori comuniste. Produse autentice, toate aceste formațiuni active preconizează necesitatea reorganizării fundamentale a națiunii în stat, a cărei viață va fi controlată sever sub toate aspectele politice, sociale și economice, fie că se interpretează societatea prin etic-economic ca în fascism, fie că se pornește de la economic către etic ca în doctrina comunistă. Spiritul rector al reformei poartă aceeași pecete: primatul colectivismului național.

Desvoltarea înaltului Națiunii a atins activități organizate, impune în virtutea funcțiilor sociale pe care ele le exercită, primatul colectivității. Problema reformei Statului apare din contrastul izbitor care se vedește între societatea politică fondată pe individualismul electoralului și societatea economică modernă, cu tendințe corporative.

În concepția statului totalitar, Națiunea nu se diminuează — la rolul de a intra în procesul de formare istorică a Statului, ci ca este factorul esențial în tehnica și arta guvernării popoarelor. Statul este considerat ca furnec și trăind în națiune, a căsă fiind organismul via și în progresivă dezvoltare, funcțiunea dinamică a Statului.

În modul acesta, consolidând lăzuirea dintre Națiune și Stat — pe plan economic și politic — vom avea pe deoparte principul solidarității naționale a intereselor producției sub diverse forme, toate protejate de Stat, în calitate lor de interese superioare ale Națiunii, iar pe de altă parte, interesele Statului și ale Națiunii, superioare tuturor celor ale indivizilor, grupelor și categoriilor sociale.

Ca un alt lanos liberos, individul modern — creația politică și economică — nu intră în termenii raportului necesar, stabiliți între el și Stat, în calitate lui de individ luat ca atare și considerat în calificarea socială predefinită prin local actual pe care îl ocupă în comunitatea națională cărăia și aparține.

În Națiune, Statul își găsește elementele caracterului său și sursa eternă a realizării și duratei sale. Individul nu se

mai poate izola pentru a se așeza prin propria sa voință contra Statului și a colectivității naționale, al cărui produs este. Activitățile indivizilor și ale forțelor asociate formate de către aceștia nasc și trăiesc condiționate: Statul nu limitează întru nimic aceste activități atunci când le așază în cadrele care pot servi mai bine, de aci înainte, interesele comunității naționale.

Nefinând seama de raporturile Stat-Națiune și Națiune-individ, tactica politică a socialismului științific conduce la rezultatele următoare: conceptul de clasă întins tuturor categoriilor sociale, cu scopul de a face din toate aceste categorii marea clasă proletară și lucrătoare cu interese separate de o altă clasă pe care ar constitui-o

posesorii mijloacelor de producție; lupta de clasă ca program al organizației proletare și lege supremă a tuturor legilor și a întregii politici a Statului.

Pășind la analiza problemei politice pe care Națiunea românească și-o pune abia acum în raport cu Statul ce nu-i aparține, afirmăm că ideea celor două clase sociale separate și închise în ele înșile nu corespunde realității vii; că ipoteticul conflict de interese în raporturile categoriilor sociale se află în marginea vieții acestor raporturi și nu constituie conținutul lor și că solidaritatea intereselor tuturor categoriilor în unitatea intereselor supreme ale organizației naționale sub

(Continuare în pag. II-a)

În lumea aceasta de nedreptăți există o pătură care întradevar nu cunoaște de dimineață până seara, degăt munca grea a brațelor, nu aude decât șueratul sirenelor și al foalelor, nu este distrată decât de zuznetul focului și loviturilor ciocanului, este pătura lucrătorilor sau cum se obișnuște a se zice a muncitorilor.

Chiar țărânu în munca lui are ca decor natura care îl înfrumusețește sufletul, îi imblânzește pornirile și îl odihnește privirea. Muncitorul n'are acest reconfortant sufletesc. Cerul lui este un cer de fum, în jurul lui ziduri de uzină sau de atelier întunecos. Aerul respirat de el e îmbăcșit și murdar; iar atunci când iese la lumină către casă, figura lui mănjită și arsă de foc îndepărtează pe cei din jur și îi țiguste adânc sufletul.

Cine vine să-i aducă adinare, cine vine să-i înveselească orele de după lucru, cine vine să-i ușureze grijile de acasă, cine încearcă să înșanatozească mediul în care trăiește?

Atelierul, uzina ar trebui să fie niște laboratoare curate și luminoase unde să lucreze vesel, fără erja celor de acasă, știind că ei au ce le trebuie și în așteptarea orei de sfârșit de lucru, când își va putea înșanina fruntea cu o distracție, cu o plăcere, cu o mângâiere pentru sufletul lui obosit.

Cine apără în sensul acesta pe muncitori? Cine îl ridică pe el în rând cu ceilalți muncitori intelectuali, comerciali, agricoli? Căci de paraziți, de uzuratori, muncii altora nu înțelegem să vorbim, pentru că nu înțelegem existența lor, în concepția statului legionar, așa cum îl vedem noi.

Cine apără muncitorimea? Social-democrația? Acum câte-va zile am asistat în parlament la penibilă acuzare din partea unui fost membru al Partidului Social-democrat adusă (conducătorilor acestui partid de a fi subvenționați de guvern. Și ce fel de guvern? Un guvern a cărui dragoste și înțelegere pentru treburile muncitorilor s'a văzut la Lupeni și la Grivița.

Cine apără pe muncitori? „Stanga”? Scrisă de toți parlamentarii partidului național-tărănesc și de redactorii oficialului guvernamental? Au cunoscut vre-odată ciocanul cel care sorin răzburile din „Stanga”?

Cine apără muncitorimea? „Frontul” și altele? Scase de diversi Leonardi de origină semită și deci de profesie trântori? Câți muncitori jidani stau la cot cu muncitorii creștini în toate uzinele acestei țări? Acizatori? Câți vrei!

Cine apără muncitorimea? Comunismul? Teorie abstractă a unor creiere bolnave care încearcă pe sângele și pe vinele muncitorilor, experimentarea sistemului lor? Ce a făcut comunismul pentru muncitorime? A făcut revoluții în care au murit milioane de muncitori, a făcut insurecții de pe urma cărora au putrezit în închisori.

Asa se apără muncitorimea? Cu hecatombe și cu orgii de sânge care nu due cel puțin la rezultă? Cât de iluzorie este himera flămării roșii.

Noi înțelegem sacrificiul și știm că fără sacrificiu nu se poate face nimic, dar sacrificiu rational, sacrificiu pentru o cauză dreaptă și pentru o cauză birușoare. Și sacrificiul de sus în jos.

Agitatorii de stanga instigă prin scris și se adapostesc după pupitrele Parlamentului, afată prin vorbe și se odihnesc la umbra buretului.

Câți dintre sefi fictivei stângi din această țară își pot revendica gloria unor zile grele de închisoare și unei vieți trăite în primejdie, așa cum o au conducătorii dreptei românești? Gem înșisurile de muncitori, de bieți țapi ispășitori înșă. Printre morții mișcărilor muncitorești câți capi au căzut?

În luptele mișcărilor de dreapta Comandanții au fost în primele rânduri, loviți și trântiți la pământ. Și încă dacă ar cunoaște toată lumea viața fiecărui conducător în mișcările de dreapta, ar rămâne timida. Fiecare clipă din viața acestora a fost trăită cu năduș. Au cunoscut munca în fabrică, au cunoscut munca pe câmp și cunoscut astăzi munca câștăită.

Câți din corifeii stângii pot avea bioazonul curat ca al deputaților de dreapta? Reprezentanții în Parlament ai partide-

(Continuare în pag. II-a)

SPIRITUL GENEVEI

de Ion I. Moja

Inexistența lui e cauza falimentului tot mai evident al Societății Națiunilor.

Posibilitatea rapidă de creări trebuia să fie condiția primordală a înființării acestei societăți la 18 Aprilie 1919.

Având la temelie mirajul unui anumit idealism, era inevitabilă ciocnirea cu realitatea și lichidarea pe care o anunța actualul grav conflict dintre Geneva și Japonia. Și cine ar putea sustine temelie atitudinea că Japoniei e o excepție și că celelalte mari puteri nu pot ajunge în viitor la conflicte similare? Si atunci ce mai rămâne din Societatea Națiunilor?

Am spus că la temelia Societății Națiunilor stă mirajul unui anumit idealism. Ceeace nu înșemnează că ignorăm cealaltă temelie, cea adevărată, a unei țărilor oculte masonice care, în dosul acestui miraj, doreau să-și implinească idealul desființării Statelor naționale și al unei reconstrucții la lumii după concepțiile filosofice materialiste și cosmopolite ale masoneriei. Concepții care, la rândul lor nu sunt decât un al doilea paravan al unor uneltiri și mai „anumite”. Dar deoarece știm bine cu câtă neîncredere sunt primite aceste afirmațiuni de o parte a marilor publice necunosător al marilor dedesubturi, vom vorbi de astă dată numai despre ceea ce am numit „mirajul unui anumit idealism”, despre „spiritul dela Geneva” și despre necesitatea lui pentru o bună funcționare a S. N. Dovedind necesitatea lui cât și inexistența și imposibilitatea creării lui — cel puțin actuale — scootim că am făcut deajuns pentru a impune constințele tuturor concluzia incapacității și a inutilității Societății Națiunilor și deci concluzia necesității de a ne orienta politicește după realitățile istorice ale prezentului, fără a spera că ne va fi asigurat viitorul prin imaginara forță juridică internațională a Genevei.

Societatea Națiunilor, așa cum a fost concepută — adică tribunal suprem care să judece obligatoriu conflictele internaționale — nu putea fi decât o instituție esențialmente juridică. Deoarece nici un Stat nu poate renunța la suveranitatea sa în beneficiul unei instituții internaționale și supra-naționale pur diplomatice și politice, care să decidă asupra conflictelor dintre State după arbitrarul intereselor politice. Numai dreptul cu regulile sale impersonale, presăitate, generale, regule care să limiteze

puterea de apreciere a celor chemați să dea o sentință într-un conflict, — numai acest drept poate da Statelor o siguranță juridică, o certitudine care înlocuiește Statul suveran și aduce deciziuni conforme cu dreptatea.

Societatea Națiunilor nu este însă o instanță de drept, ea nu face și nu poate face operă de justiție juridică (și e deci obligată a face justiție politică, fondată numai pe intuiția cazului atât de supli și maleabilă), din simplul motiv că în prezent nu există regule juridice abstracte privind fondul marilor litigiilor de interese dintre State. Dreptul Internațional Public e într-un stadiu de formare, se ocupă doar de reglementarea micilor interese internaționale (drept consular, navigație, etc.). De ex. conflictele de teritoriu nu sunt reglementate nici decum (în sensul că nu se arată în ce condițiuni poate prelinde un Stat posesiunea unui teritoriu).

Astfel, în lipsa de regule juridice abstracte, prestabile, privind marile interese și conflictele internaționale, Societatea Națiunilor e redusă a se orienta după bunul plac politic al componentilor ei. Căci, cu toate că nu ne raibem deloc la pretențiile revizioniste pentru simplul motiv ca tratatele României sunt în primul rând drepte, — totuși, în teoria juridică nu putem sustine că un act juridic, un tratat și perpetuu de nemo-dificat, nesupus nici unei teorii a nulității actelor juridice nultăți care știm că de necesare sunt, chiar și în practica vieții juridice interne. Când un Stat vine deci să cere Societății Națiunilor revizuirea unui tratat, atribuirea unui teritoriu, invocând o cauză de nulitate (forță majoră, interes vital, viciu de consimțământ) cauze care nu sunt încă stabilite în dreptul Internațional care nu cunoaște o teorie a nulității actelor juridice, — Societatea Națiunilor nu va putea spune: tratatele sunt eterne, imuabile, resping cererea. Ci ea va trebui să motiveze netemeinicia fondului acelor cereri și judeca deci litigiul, dar îl va judeca nu după regule abstracte, care nu există, ci după simplul arbitrar al bunului plac.

Acest viciu, fundamental al unei funcționări juridice a Ligii Națiunilor a fost semnalat imediat de către fondatorii ei cari au spus că ei va fi remediat, arbitrarul va fi relativat, prin crearea unui nou suflet internațional, al unui spirit de drept-

tate, între națiuni de deșintere, al „spiritului dela Geneva”.

Si că deci judecătorii din Liga deși nu vor putea fi limitați prin regule abstracte prestabile vizând fondul litigiilor, vor da totuși sentințe drepte, stăpâniți de noul „spirit dela Geneva”, sentințe de justiție autentică, cum în felul lui Solomon sau spot al Sfântului Ludovic al Frantel, care împărțea dreptatea sub stejarul dela Vincennes, fără a consulta nici un cod de legi.

Toată seriozitatea jurisdicției extrem de întinse a S. N. era deci în funcție de existența „spiritului dela Geneva”, a acestei renasteri sufleteste a lumii. Ceeace singura forță moralizatoare și unificatoare a omenirii, Biserica, cuvântului lui Dumnezeu, nu a putut încă înfăptui — înfrățirea popoarelor în spirit de dreptate — s'a crezut a fi posibil prin opera omenescă (și încă ateisto-masonice) a Genevei, care n'a întârziat să ridice „spiritul dela Geneva” la înălțimi dogmatice, la intangibilități, indiscutabile, a căror smpă atingere critică obiectivă în Parlamentul românesc face să explodeze pe d-rul Lupu, care nu admite nici o discuție asupra sancționării acestui spirit (e poate singura sancțitate pe care o apără).

Nu mai că acest „spirit dela Geneva” din nefericire nu există decât în parlamentările mincioase ale diplomaților. Realitatea rămâne vietuarea omenirii în frânturi naționale rivale și concurente, prea adesea nedrepte și nesătule, realitate care n'a fost cu nimic desființată de spiritul Genevei. Nu sunt mai înfrățite popoarele astăzi decât înainte de a fi existat Liga Națiunilor.

Iar dacă spiritul Genevei e inexistent, trebuie să dispară o Societate a Națiunilor cu atribuțiunile ei actuale de tribunal mondial obligatoriu al tuturor conflictelor internaționale. Să rămână o Societate a Națiunilor diplomatică, fără atribuții jurisdicționale obligatorii, o societate de mediatie în conflicte, de facilitare a arbitrajului, de asistentă, de pregătire (și desigur numai în colaborare cu Biserica) a acelor omeniri mai noble, mai drepte, mai frățești care va fi temeliea unei mișcări a justiției asupra marilor probleme internaționale.

Altfel, vrând să fie prea mult, vrând să sară etapele, Societatea Națiunilor se va potolici, cum i se întâmplă astăzi cu Japonia, și o prăbușure totală îl va fi inevitabilă.

(Continuare în pag. II-a)

A FACEREA BLANK

— Operațiile cinstiților conducători —

OPERAȚIILE CINSTIȚILOR CONDUCĂTORI

Cititorii care au urmărit de la început aceste reportaje dedicate „afacerii Blank” au putut constata că am cercetat până acum două mari capitole.

Primum capitol a fost propriu zis un preluđu, o situare istorică a formidabilei porcării care poartă numele de afacerea Blank. Al doilea capitol a prezentat sacrificiile făcute de statul român spre a salva dela prăbușire „marea”, „vechea” și „cinstită” Bancă Blank.

Înainte de a vedea motivele pentru care d-nul C. Argetoianu, Aristide Blank, Szoepkes et Comp. s'au bucurat de complicitatea întregii lumi politice românești, să studiem azi operațiile cinstiților conducători ai cinstitei bănci.

Pentru că dacă statul român a găsit cu cale ca din sărăcia lui să facă un cadou de 4 miliarde 585.900.000 lei (patru miliarde cinci sute optzeci și cinci milioane nouă sute mii) Bancii Blank, se cuvine ca și cetățenii umili ai acestei țări să știe care au fost cinstitele fete care au „manevrat” aceste miliarde.

SINISTRA TRINITATE

Banca Marmorosch-Blank a avut în consiliul ei de administrație și în diversele ei comitete de direcție, nenumărați politicieni mai mari sau mai mici. Ei erau simpli figuranți gras plătiți, utilizați în parlament și în guvern, puterea efectivă în bancă o avea însă o trinitate sinistră: A. RISTIDE BLANK, TABACOVICI și RICHARD SZOEPKES.

Primum, fiu de bani gata, orgolios la culme, laudându-și acre de prim profesor al aristocrației și literaturii, mare iubitor al sexului frumos, autor dramatic în momentele pierdute, era sacul fără fund al trinității.

Numele lui ca în povești, premiile pieselor lui la Paris, călătoriile care întreceau în somptuoșitate pe cele ale d-ului T. Titulescu, costau banca sume imense.

De acela d-l Aristide Blank „pompa” în fiecare an nenorociților de deponenți circa 10 milioane. De pildă în cursul anului 1929, numai tantiemele ca membru în consiliul de administrație s'a ridicat la suma de 5.220.000 lei, avea apoi un salariu lunar, prima funcționară în calitate de membru al comitetului de direcție, însășișit prima și indemnizații pentru cheltuieli de voiaj și cheltuieli de reprezentare.

Al doilea e d-l Tabacovici, celebru proprietar al diverselor vile mai mult sau mai puțin istorice, prieten intim al d-ului N. Titulescu și pare-se desemnat să pastorească — ad majorem Aristidii gloriam — finanțele României într-un eventual cabinet realizat de potentatul Palatului Scurza.

Însășișit d-l Richard Szoepkes, amator de opulențe rafinate și reprezentant al agriculturii din Târnava-Mare în Senatul român.

BILANȚURILE FALSE

Firește că prima condiție pentru ca d-nii Blank Aristide, Tabacovici și Szoepkes Richard să prospere, era ca depunerile să continue. Și pentru ca depunerile să continue trebuia ca Banca să pară puternică și în câștig. În sfârșit Banca trebuia să câștige pentru că numai astfel d-nii Aristide, Richard et Co. puteau să încaseze tantieme pe lângă salarii, cheltuieli de voiaj, cheltuieli de reprezentare, etc.

Deci Banca Blank câștiga chiar când pierdea Cum? Foarte simplu! Se falsificau bilanțurile sau în elegant limbaj bancar se „ameliorau”. În 1926 banca pierde 133.500.000 lei dar în bilanțul „ameliorat” înregistră un câștig de 60.000.000 lei.

În 1927 banca pierde 80.719.048 lei, dar câștigă — în bilanț — 54.000.000 lei.

În 1930 banca pierde 378 milioane lei, dar se „ameliorează” cu 60.500.000 lei câștig.

Cum se cretau aceste ameliorări?

Prin debități fictive a întreprinderilor afiliate, în special a Bancii Industriale, prin supraevaluări a diverselor imobile și valori.

Asfel în 1926 diferența de 214 milioane (153 milioane pierdere reală + 60 milioane câștig fictiv) s'a creiat prin debitarea fictivă a Bancii Industriale cu 214 milioane.

Diferența din 1927 (80 milioane pierdere reală + 54 milioane câștig fictiv) s'a acoperit prin: supra-evaluarea terenului „Bordet” cu 71 milioane, prin supra-evaluarea participațiilor cu 15 milioane și printr-o nouă debitare a Bancii Industriale cu 49 milioane.

Iar în 1929 Banca Industrială e din nou debitată pentru 270 milioane.

Iată deci mijloacele întrebunțate de cinstiții conducători ai Bancii Blank, spre a pompa depunerii pe de o parte și a încasa tantieme pe de altă parte.

CEKURI FĂRĂ ACOPERIRE

Dar d-nii Aristide Blank, Szoepkes, Tabacovici erau capabili să făptuiască lucruri mai grave decât simple „ameliorări” de bilanțuri. Când situația devenea mai critică vesulul moștenitor al bătrânului Mauriciu Blank, avea alte resurse, emitea cekuri fără acoperire.

„Marea”, „vechea” și „cinstită” Bancă Blank „datora în luna Iunie 1931, 300.000 lire sterline, cekuri fără acoperire, trase asupra Bancii Naționale”. (Florin Zaharia în interpelarea asupra politicii bancare a guvernului Iorga-Argetoianu).

BILANȚUL CONCORDATOR

Firește că atunci când pornești pe panta falsurilor, a „ameliorărilor”, a cekurilor fără acoperire, nu te mai poți opri.

De acela și în alcătuirea bilanțului concordatar, cinstiții conducători ai cinstitei bănci au „ameliorat”, spre a înșela justiția, a influența favorabil opinia publică și pe cei 23.000 de mici deponenți.

Să citim din d. Florin Zaharia:

Se prezintă cu un activ de 4 miliarde jumătate și cu un pasiv de 4 miliarde 143 milioane, adică cu un excedent de circa 360 milioane, ceteace înseamnă că s'a sacrificat atât capitalul, cât și rezervele băncii pentru a se obține acest excedent.

Datoria de 3 miliarde 851 milioane este presupusă la Banca Blank ca fiind posibil să se plătească din următoarele active: din 28 milioane numerar; 58 milioane cetece publice; 399 milioane cetece de primă; 652 milioane debitori, în cont curent; 502 milioane întreprinderi diverse; 196 milioane debitori în valute; 18 milioane terenuri și clădiri; 429 milioane terenul „Bordet”; 1 miliard și 24 milioane participațiuni; 163 milioane „Steaua Română”, etc. La acest activ se mai adaugă, în bilanțul concordatar 713 milioane drept plus-valoare, din care 660 milioane numai la participațiuni, la aceleași participațiuni cari în bilanțul concordatar s'ariseră la 1.034 milioane, dela 371 milioane, cât valora cu zece luni înainte!

D-lor deputați, dacă se cercetează deci cu atențiune acest bilanț concordatar se face următoarea constatare: acti-

vele băncii au fost sporite în mod fictiv la unele posturi de așa manieră, încât că se poată da iluziunea că pe baza acestui bilanț deponenții vor putea să fie plătiți integral. În ce constă partea fictivă a acestui bilanț concordatar? Să luăm numai un exemplu: plus valoarea de 660.000.000 lei la participații. Plus valoarea aceasta la participații înseamnă următorul lucru: se presupune că acțiunile pe care Banca Marmorosch-Blank le are în portofoliul ei, valorează cu 660 milioane mai mult acum, decât valorau înainte. Și această operațiune se situează în timp astfel: cetece la sfârșitul anului 1930 valora 371 milioane, iar în bilanțul concordatar devenise 1.034 milioane, se mai sporește odată cu 660.000.000 lei! Cu alte cuvinte, în vremele actuale, când toată lumea se ruinează la Bursă, când toate întreprinderile sunt deficitare, când toate acțiunile, ori cât de bune ar fi, pierd și cu zi din valoarea lor, numai acțiunile pe care Marmorosch-Blank le are în portofoliul său, cresc, și cresc cu 660.000.000 lei, plus 660.000.000 lei, în decurs de câteva luni de zile!

Cum era și firesc, omul s'a imprumutat la Banca Industrială — observați delicatetea cinstiților conducători, care se imprumutau numai dela Banca afiliată.

D-sa datora deci — în 1928 — 2.800.000 lei Bancii Industriale. La bilanțul această sumă e trecută la pierderile băncii și d. Tabacovici scapă de datorie și rămâne proprietarul vilei din Parcul Filipescu.

Așa bancă gențiă mai rar!

„LUGANO”

Dar „cadourile” făcute d-lui Szoepkes, vila dăruită d-lui Tabacovici sunt simple mezelucuri față de capacitatea îngurativă a d-ului Aristide Blank și a familiei sale.

Și pentru ca d-sa să nu rămână „sărac” de pe urma crâhului „onorabilei” bănci, când totul se prăbușea, d. Aristide a avut o idee genială, a fondat o societate „Lugano”. O societate fictivă, ca toate creațiunile d-lui Aristide, care avea drept singur scop să capete credite dela Banca Blank și să le plătească familiei Blank.

De unde rezultă că și d. Aristide e un om delicat. Nu voia să ia direct bani dela instituția pe care o conducea. Îi lua însă dela o societate cu nume exotice, sonor și poetic — d. Aristide e doar dramaturg — „Lugano”!

Și în timp ce Banca Națională și Statul Român au avansat miliarde Bancii Blank ca să reziste asaltului deponenților, în timp ce funcționarii, militarii, pensionarii nu-și primeau lefu-

șii și pensiile, în timp ce 25.000 de mici deponenți își vedeau risipita truda vieții lor, banii storși Bancii Naționale, Statului și deponenților luau dramul societății „Lugano” și de acolo intrau în buzunarele familiei Blank.

Între 26 Iunie 1931 și 17 Octombrie 1931, Banca Blank a transmis societății „Lugano” 40 miliarde lei.

Iar la 20 Octombrie 1931, adică în ziua sau în prezina închiderii ghișeelor Bancii Blank, d. Aristide Blank încasa de la „Lugano” 19.946.000 lei, d-na Vota Aristide Blank — soția d-lui Aristide — primea și ea 5.500.000 lei iar d-na Margot Spaier — sora d-lui Aristide — lua și ea 4.500.000 lei.

Familia era salvată! Aristide rămânea genial! Cel puțin pentru Vota și Margot!

Iată cum operau cinstiții conducători, care se plimă liberi, strecurăți ca prin minune printre articolele codului penal.

În reportajul viitor — ultimul — vom vedea de ce a fost tolerată și acoperită, de toată lumea politică, această scandaluoasă afacere.

Vom da deci o raită prin lista membrilor consiliilor de administrație a Bancii și prin lista debitorilor ei.

La sfârșit vom trage, firește, concluziile necesare.

MIHAIL POLIHRONIADE

UNDE MERGEAU BANII?

Am mai putea înșira o serie întreagă de combinațiuni scandaluoase, de sporuri fictive, de mărăpăzări urite, faptele de Bancă.

Ele sunt însă inutile, deoarece faptele și cifrele publicate până acum au arătat cum procedea Banca Blank.

Să cercetăm însă unde mergeau banii pompați dela Stat, dela Banca Națională, dela deponenți.

Firește că nu vom putea urmări ce s'a făcut cu miliardele pompate, ne vom mărgini să expunem unele lucruri semnificative.

D. RICHARD SZOEPKES PRIMEȘTE CADOURI

Banca Blank era atât de bogată și atât de fericită încât se simțea datoră să ofere cadouri conducătorilor ei, probabil pentru geniata lor gestiune.

Asfel în 1924 d-l Richard Szoepkes contractează la Banca Industrială, afiliată Bancii Blank, un împrumut de 4.081.950 lei iar la 31 Decembrie 1924 Banca Industrială amortizează această datorie prin bilanț. Deci un prim cadou de 4.081.950 lei!

Dar d-l Szoepkes este un om prea capabil, aduce prea mari servicii Bancii și mai ales are prea mari nevoi ca să se mulțumească cu atât.

De acela în 1928 i se mai face un mic cadou de 1.446.056 lei care la sfârșitul anului, în bilanț se soldează cu un „cont pentru soldarea datoriei Szoepkes”.

Și pentrucă d-l Szoepkes mai datora și niște dobânzi se soldează și ele.

Unde merge mia merge și sula?

Dobânzile însumau 216.755 lei.

Asadar în alara de salarii de tantieme, de cheltuieli de voiaj și reprezentare, d-l R. Szoepkes a mai primit și mici cadouri (stat cât în știm noi).

În total: 4.081.950 + 1.446.056 + 216.755 = 5.744.761 cadouri Richard Szoepkes.

D. TABACOVICI ISI CONSTRUȘTE VILE

Al doilea membru al trinității, d. Tabacovici, e un om gospodăr, de acela ni-l tot rezervă d. Titulescu pentru păstrarea finanțelor noastre, în marea minister pe care-i risca de atâtă vreme dar nu îndrăznește să-l realizeze niciodată.

Dar până să niștorească bugetele românești, d. Tabacovici a început prin a-și orășia confortabil pe al d-saie.

Comunismul în România

Revista presei

MURIBUNDUL DELA GENEVA

Incep să se deschidă ochii: tot mai dese sunt articolele din presa de mare tiraj, în care Liga Națiunilor este apreciată la justa ei non-valorare. Într-un articol din „Curentul” dela 25 Februarie, d. Gr. Moldovanu, vorbind despre muribundul care e „Areopagul Ligii Națiunilor” ajunge la încheierea:

„Au murit până azi două internaționale proletare. Internaționala întâia creată de Marx la Londra în 1863 și Internaționala a doua, născută la Paris în 1889 și prăbușită în 1914. Internaționala a treia, comunistă, cu sediul la Moscova, duce și ea o viață artificială, galvanizată numai de fondurile pe care le pune la dispoziție guvernul Uniunii sovietice. Va succomba și Internaționala a patra, a statelor burgheze grupate în Liga Națiunilor.”

Desigur, și cu cât mai repede, cu atât mai bine. Pentru motivul că internaționala e un organism nefiresc, pe deasupra și împotriva organismelor firești, biologice, care sunt națiunile și rezultanta lor, statele naționale.

Tot despre această „Criză a Soc. Națiunilor” se ocupă și articolul de fond din „Universul” dela 26 Febr.:

„Cauza reală a slăbiciunii organismului internațional dela Geneva este însă alta: lipsa de inițiativă și de intervenție, la timp și absența de sancțiuni împotriva celor ce amenință pacea lumii, prin nerespectarea tratatelor și a angajamentelor internaționale.”

Noi credem că viciul este chiar fundamental și organic: sancțiunile nu pot fi aplicate decât printr-o forță reală care lipsește și nici nu poate exista, deoarece ar urma să fie sancționați chiar unii dintre membrii Soc. Națiunilor. Dar dacă din fericire agonia a început, ea va dura mult, fiindcă sunt prea mulți interesați la existența acestui parazit internațional.

„DULCE BUCOVINA”...

Într-un inspirat și dureros de just „Reportaj bucovinean” d. Dragoș Protopopescu scrie în „Calendarul” dela 25 Febr.:

„La oras ce să mai vorbesc? Limbă nemțească până și în ofițiile Universității, profesori români amenințați de elevi comunisti cu bătaia sau cu moarte, lichele de consilieri comunali ca Rosenzweig aplaudând din balcon asaltul Palatului Național cu pietre de către șleahța comunistă și venind în chiar fruntea ei a doua zi ca să strige în fața Universității: Jos Universitatea, jos studențimea română!”

În fața acestora, românimea e total divizată, blazată și neputincioasă. Iar guvernul dă zor să facă legi pentru desființarea organizațiilor naționaliste, comunistii fiind *Tabu*, din pricina presei Sărinda rcare sprijină guvernul numai cu această condiție. La aceleași concluzii ajunge și d. Nichifor Crainic, pornind dela alt punct de plecare, în „Calendarul” din aceiași zi:

„Dacă democrația ar fi anti-comunistă, n'ar tolera în redacțiile ziarelor ei publiciști comunisti cari, în fiecare zi, militează pentru ideile lor bandi-

tului Stalin, ocrotiți de autoritatea guvernului și recrutați cu bună știință din chiar rândurile organizațiilor bolșevice. Dar nu, Democrația încurajează comunismul sub aripa ei protectoare și vrea prin violente proiecte de legi să izboască în sentimentul creștin și național al României!”

Și nici nu se poate altfel, deoarece democrația este una dintre etapele care duc în chip firesc la comunismul anti-creștin și anti-național.

IMPOTRIVA ȘCOALEI ȘI A CULTURII

Singurul buget asupra căruia insistența Ministerului de Finanțe e neînduplecată, e cel al Instrucțiunii publice. Multe articole în presă, din care spicim fragmente mai importante:

„Universul” dela 1 Martie protestează împotriva unei

„Lovituri dată Teatrelor Naționale”, fiind vorba de desființarea celor dela Chișinău și Cernăuți ca și cum se aștepta cineva ca aceste teatre din centre minoritare, să dea excedente bugetare! Profităm de ocazie pentru a întreba de ce nu cere nimeni reducerea subvenției de 7.000.000 înghițită de teatrul Ventura?

D. Dragoș Protopopescu arată în „Calendarul” din aceeași zi care vor fi rezultatele desființării instituțiilor culturale din Bucovina:

„Dimpotrivă, se va întări școala normală particulară a

maicilor polone catolice, care rămân singura în localitate ca să atragă fetele polone, germane, ucrainiene și să desnaționalizeze și catolicizeze pe românce.”

Și totul pentru a face să triumfe o manevră jidovească, care vrea să pună mâna pe localul școlii! — D. Parnil Șeicaru, în „Curentul”, pornește dela premise juste, dar ajunge la concluzii greșite:

„An de an s'au tot slăbit aspectele metode de selectare a celor chemați să străbată treptele școlii. Învățământul s'a tot usurat, până a fi redus la o simplitate obligată de frecvență. Altfel cum ne-am putea explica jalnicele rezultate ale liceelor, cu toată recolta de neisprăviți tîrîți pe care o produc? Reducerea numărului școlilor secundare depășește interesul bugetar de moment, încadrându-se într-o mare necesitate socială.”

Cum nu observă d. Șeicaru că pe măsură ce se vor reduce școlile, elevii vor fi tot mai numeroși în fiecare clasă și rezultatele vor fi jalnice? Soluția adevărată e: școli multe cu elevi puțini. Altfel, chiar cu profesori geniali, nu e nimic de făcut!

Tot în această privință, d. Toma Vlădescu își încheie articolul din „Calendarul” dela 2 Martie:

„Reduceri bugetare?... Haide atunci domnule Madgearu și arată-ne că vrei să le faci! Suprimă la repezeală 4-5 subsecretari de Stat — suprimă-le pe toți și țara nu se va supăra! — dă peste cap câțiva mizerabili cari încasează sute de mii de lei pe lună și mătură toți păduchii de samsari ai culoarelor ministeriale!”

A se cere acest lucru dela Madgearu, e cu mult prea mult: Democrația nu-și tale craca de sub picioare.

Cităm apoi, cu regret, nu-mai concluzia d-lui Nichifor Crainic din articolul „Ministeriatul domnului D. Gusti” din „Calendarul” dela 2 Martie, care ar trebui citat în întregime:

„La reforma integrală a culturii românești, pe care o anunțase cu amplexare d. D. Gusti, realitatea răspunde cu desființări pe toată linia. Și tot astfel cu reducerea din nou a salariilor corpului didactic, acceptate cu pasivitate de d. ministrul, când colegii săi de la justiție și dela război s'au opus categoric reducerilor de salarii la departamentele respective. Înțelege d. Gusti cum se termina ministeriatul său început cu o grandioasă viziune de reformă integrală?”

Probabil că nu; dar și în caz că înțelege, nu va pronunța cuvântul sintetic și exact de *fiasco*!

Și pentru a încheia, câteva rânduri din articolul *Nesimțire*, din „Universul” dela 25 Febr.:

„Sunt atâția profesori în Camera și Senat, reprezentanți din regiunile lovite prin măsurile acestora... și cu toate acestea nu s'au protestate, nu se fac demersurile capabile să împiedice progresul atât de urit și de dăunător al transfuziunilor de spirit străin acolo unde este necesară imunitatea absolută contra acestei neiertate imprudente. Cât o să dureze nesimțirea?”

Răspunsul e ușor: Cât democrația și regimul parlamentar al agenților electorali interesați numai de propria ghiftuire. Iar școala românească pot s'o mănânce câinii.

MARTURISIRI PRE- TIOASE

Nu ne-am amesteca în cearta pe care „Dreptatea” o caută „Tineretului liberal”, pentru că ne lasă cu deașvârșire rece. Dar trebuie citat finalul deosebit de semnificativ al articolului din „Dreptatea” dela 25 Febr.:

„E suficient să stabilești o paralelă între tineretul liberal și tineretul altor partide cu al partidului național-țărănesc, de o pildă, „Universul”, „Viitorul”, „Calendarul” și alte organe retrograde li poate acuză de multiple crime. Cultura europeană, generozitatea, orizontul larg deschis pentru a observa transformările vremii și ale patriei, simpatia pentru masele obidite, indică pe lângă baza socială prospătă cu fecunde energii și misiunea pregătirii viitorului.”

Sublinierile sunt ale noastre: „Transformările vremii și ale patriei” sunt: internaționalismul și deci negarea patriei. Crimele pe care nu le numește sunt afinitățile comuniste, din care iese și „misiunea pregătirii viitorului”, desigur roșu. Și evident

„cultură europeană”, adică internaționalizantă-revoluționară-judaică, fiindcă cea națională românească nu le mai trebuie! Dacă am fi cerut atâtea mărturisiri, n'am fi obținut niciuna...

GUVERNAREA PLUTO- CRAȚIEI

Curajos articol despre această guvernare scrie d. Radu Dragnea în „Calendarul” dela 23 Febr.:

„Guvernul partidului național-țărănesc nu este nici emanația duhului național, nici a tuturor categoriilor sociale: guvernul Valda-Mironescu este guvernul arginților, al plutocrației, fie ea cu sediul între bancherii dela Geneva ori în fabrica Bragadiru. În rânjetul d-lui Mironescu... sub arginții care au făcut din democrația național-țărănească cea mai mare escrocherie a veacului.

„Nu interesul național, nu binele public guvernează, ci interesele bănești cari i-au adus și-l mentin la putere... Așa dar, guvern anti-democrat și plutocratic, guvernul Valda-Mironescu e al celor câteva familii de bogatași politici, cari toamai în acest moment trag împart țara în bogăți și săraci!”

Masca începe să nu mai acopere adevărata figură a celor care asimilează naționalismul cu comunismul.

PREA MULTA VORBA

Recunoașterea adevărilor exprimate de extremadreapta vine uneori chiar de unde nu te-ai aștepta: dela admiratorii stângei. Iată pe M. Sevastos dela „Adevărul”, scriind despre vorbăria parlamentară, în numărul dela 26 Febr.:

„Pentru respectul parlamentarului, dorm cât mai puțină vorbă în genere și în special la comunicări — pentru că cetățenii așteaptă fapte, singurele care pot ameliora o situație.”

Sistemul parlamentar e însă prin esență impropriu faptelor, și chiar ostil lor; iar a reduce vorbăria, înseamnă a nega însuși sensul parlamentarului, care e un derivat al noțiunii de a parlamenta, deci a vorbi!

RECUNOȘTINȚA STRAINILOR

„Țara Noastră” dela 21 Februarie publică un articol cu titlul de mai sus, din care cităm:

„Toleranța românească este o virtute bine cunoscută ca o notă esențială a spiritualității noastre. Este rar poporul care să fi suferit mai mult din pricina străinilor, dar care să se răzbuie mai puțin pentru suferințele îndurate. La noi străinul nu are un tratament pe care a aproape nici o țară nu le-a oferit până acum.”

Prin urmare e o slăbiciune, și nici decum o virtute!

Tot cu privire la străinii cocoloșiți la noi, d. Ion Dimitrescu scrie „Un apel nominal” în „Curentul” dela 24 Februarie:

„Așa dar: și învățămintele tragicelor evenimente din ultima vreme și catehismul conservării ordinului... poruncesc o urgentă campanie de decantare a administrațiilor publice și private de veneticii străini... Ca să aște Neamul acesta întreg cine favorizează vâscul demeticilor — ca să aște întreaga țară încotro trebuie îndreptat boicotul ei respectiv!”

Îl știăm pe d. I. D. mai realist. Întâi fiindcă Neamul nu prea citește ziarile, deoarece jumătate este analfabet prin grația politicianilor noștri demotrici. Al doilea fiindcă boicotul este iluzoriu, mai ales că ar trebui să fie boicotați toți oamenii noștri politici „de guvernământ”, căci ei sunt vinovați.

IMPOTRIVA ISTORIEI

„Și a istoricilor” — este titlul unui surprinzător folieton al d-lui Emil Cioran, în „Calendarul” dela 26 Februarie:

„Obiectivitatea revelatoare a istoricilor este un semn de impotență, de absență a oricărui spirit personal și creator!”

Profundă greșală! Obiectivitatea unui istoric este numai posibilitatea de a cerceta fără parti pris un fenomen istoric. Iar apoi, în concluzia, găsim:

„Declar oricând fără rușine că lectura memoriilor lui Cassanova a fost mai fecundă în lămurirea concepției mele despre atitudinile de viață ca date raționale, decât lectura *Iliadei* delui Homer.”

Nu e vorba de rușine; dar este evident că acest punct de vedere cu totul personal — și pe care nădăjduim că numai o întâmplare l-a dus tocmai în coloanele „Calendarului” — provine dintr'o greșită înțelegere a sensului *Iliadei*, citată sigur la repezeală, și dintr'o înclinație specială, poate, pentru atitudinea lui Cassanova față de lume și viață! În orice caz a nega însemnătatea istoriei este tot ce poate fi mai bizar într-un ziar tradiționalist, la care prin urmare punctul de vedere istoric este de cele mai multe ori hotărîtor.

DEMOCRAȚIA IMPOTRIVA BISERICII ORTODOXE

Pe marginea declarațiilor dela Senat ale Patriarhului, d. Nichifor Crainic arată adevăratul aspect al lucrurilor, în „Calendarul” din 22 Febr.:

„O scurtă socoteală: în 1928 biserica ortodoxă avea un buget de circa 900 milioane. După patru ani, acest buget se găsește, prin operația celor circuri curbe pe salariile preoțesci, redus la circa 400 milioane, adică la mai puțin de jumătate. Astăzi se aplică a șasea curbă. Această scădere vertiginosă coincide cu venirea la guvern a democrației și a francmasoneriei!... Valda reduce din nou salariul preoților și îi suprimă școlile în momentul când, într'o singură zi, ei ridică cu 400 milioane salariile lucrătorilor dela C. F. R.”

De vreme ce numai aceștia contează din punct de vedere al masei electorale...

PAUL DIN OCHIUL ALTUIA

Cele două partide „de guvernământ” își arată unul altuia paiul din ochi, fără a vedea că au câte o barmă formidabilă:

Așa „Viitorul” dela 23 Februarie spune despre ocupațiile guvernului:

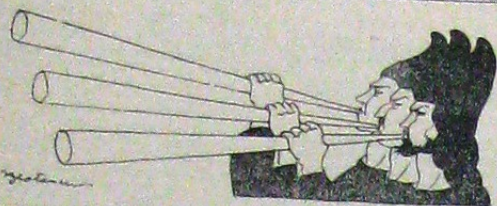
„De acela, în loc să încerce crearea de diversități plângându-se de dificultăți și atitudinile inexistente, regimul actual ar trebui să-și revizuiască propriile metode, să-și recunoască propriile lui greșeli și cu deosebire să-și revizuiască propria lui conștiință.”

Pentru aceasta ar trebui să o aibă, ceiace nu e cazul! Dar de câte ori a recunoscut „Viitorul” propriile greșeli ale partidului liberal?

Trecând de cealaltă parte, citim în „Dreptatea” un just articol al d-lui Gongopol despre „Comemorări inoportune”, în speță cea a lui D. Sturdza:

„Era în opoziție, când în sala Orfeu, azi dispărută, a citit la o întrunire publică numerele mandatelor cu care se eliberaseră bani pentru școlile românești (din Transilvania). Venind la guvern, firește a suprimat renta — dar a decorat cu Coroana României pe Jezensky.

(Continuarea pe pag. V-a)

Actualizarea evului mediu

de Vasile Christescu

REVISTA PRESEI

(Continuare din pag. IV-a)

pe Sandor Jezensky, cel mai infernal instrument al distrugerii școlilor românești din Ardeal.

Perfect exact. Păcat numai că d. Gongopol nu arată că același lucru fac național-țărăniștii acum, desființând școlile românești. Fiindcă partidele sunt absolut aceleași, indiferent de firmă!

ADEVARATII SPRIJIN-TORI AI REVIZIONISMULUI

Sunt toți cei ne-au guvernat, care nu s'au preocupat de „Demografia frontierei de Vest”, despre care vorbește doctorul Rosu, în „Curentul” dela 22 Febr. :

„Construcția de cuvinte răsunătoare a revizionismului marșal s'ar fi prăbușit ca un castel de cărți de joc dacă după atâta ani de la unire am fi izbutit să ne deznaționalizăm pe bușt și să deznaționalizăm pe bușt unșii de-alungul frontierei de Vest, dar să promovăm biologia satelor românești încercând naționalitatea și sprâjnind prin toate mijloacele împănăntarea definitivă a unei rase hulite”.

Pentru aceasta ar fi fost nevoie de o politică națională, iar la noi s'a făcut numai una electorală. Ce le pasă politicienilor noștri de aceste interese vitale ale României? Pe ei îi interesează cetățeanul și votul lui, nu „Românul”.

REVIZIONISM FRANCEZ

Juste comentarii, lipsite totuși de concluziile absolut necesare, în „Universul” de la 22 Febr., cu privire la „Opiniile ciudate ale d-lui Pierre Cot” :

„Cum se potrivește ideile sale asupra revizuirii tratatelor, ca și asupra dezorganizării sau a desființării armatelor, cu politica exterioară a Franței, bazată pe respectul tratatelor și pe organizarea limitării armamentelor pe baza siguranței, spre a se putea asigura și menține pacea împotriva celor ce urmăresc modificarea actualului statut teritorial? Știm că o planie singulară și proiectele paradoxale ale d-lui Pierre Cot au fost sever criticate de presa franceză și respinse în totalitate lor, de oarec sunt în violență opozite cu interesele superioare și permanente ale Franței, ca și ale aliaților săi”.

Din nenorocire opiniile actualului ministru al aviației franceze nu sunt singuratic : Ele se încadrează perfect în politica brandistă care stăpânește Franța de aproape un deceniu. Iar Franța radicală și socialistă, care moare de dorul ochilor dulci ai Germaniei și ai Sovietelor, nu se prea gândește la foștii aliați. Dece nu vrem să recunoaștem adevărul ?

— ZYRAX —

Bursele

Ne-am mai ocupat de problema bursei în străinătate, căreia i se dă prea puțin atenție și i se arată prea puțină sollicitudine din partea celor în drept. Emițând păreri și propuneri — între altele acordarea bursei numai pe bază de concurs — cu speranța că d. ministru Guști, care a venit în fruntea ministerului încornurat de aureola unui om de știință emerit, unui organizator priceput și a unei personalități ce știe să se ridice deasupra mecanismelor interese de partid, va înțelege importanța problemei și-i va da atenția cuvenită. Realitatea faptelor ne arată însă că ne-am înșelat.

Ca și în trecut problema bursei pentru studii în străinătate este, și continuă a fi, o afaceră ca aceea a spiritului negru, a trușturilor, a pasapoartelor și altele. Înființate cu un scop precis de a oferi posibilitatea să-și continue studiile acele elemente merituoase care, lipsite de posibilități materiale, nu ar fi putut face aceasta — bursele sunt pe departe de a fi acordate celor în drept. Pentru că dacă ele trebuiesc acordate celor merituosi, dar lipsiți de mijloace, aceasta nu se poate face decât printr-o selecționare obiectivă pe bază de concurs și acte de stare materiale. Or, nu știu dacă 5% din burserii statului în străinătate au înalt bursele după acest criteriu? Total se redă pe la cunoștinți personale, la înrudiri, la interese politice, care primează, etc. Nu e locul să arătăm, deocândă, cazul precise în acest sens, după cum nu credem nimeni să dăm nume de burseri-merituoși, care stau de ani de

zile în străinătate fără să justifice cu nimic favoarea ce li s'a acordat cu atâta larghețe.

Ne exprimăm, încodată, credința că d. Guști se va sesiza și va căuta rezolvarea cea mai echitabilă a problemei, făcându-ne imposibilă o revenire periculoasă, pe care nu o dorim.

Sever Galda

Citiți și răspândiți

^ X ^
revista tinere-tului naționalist
Politică,
literară,
plastică
și culturală

Se cunoaște de toți rolul însemnat pe care l-au jucat în economie și în viața socială a evului mediu breslele. Asociații de producători pe baza unei strânse solidarități între patroni și lucrători, animate de credință, ele alcătuiau colectivități sociale active care au menținut în statele medievale, ca și în cele absolutiste ale evului modern, echilibrul necesar stabilității statului și societății.

Când marea revoluție franceză purcede la refacerea statului pe baza principiilor ruseoșilor ale drepturilor omului, breslele, care se opuneau prin constituția lor libertății individuale, sunt desființate. În locul categoriilor sociale producătoare, care asigurau prin principiul solidarității existența indivizilor ce o compuneau, se creează muncitorul liber, lăsat singur în fața patronului capitalist. Prin ruperea solidarității, s'a ajuns la lupta surdă între producătorii salariați și patronii posesori ai capitalului producător. Muncitorii, slab înarmați în fața capitalului din ce în ce mai puternic, se asociază în sindacate, spre a putea rezista și eventual cucerii drepturile unei existențe mai bune. În fața sindicatelor de salariați patronii se asociază de asemenea și lată cum, în locul solidarității de odinioară a elementelor producătoare — capital și muncă — ideologia liberală a veacului trecut crează o dumsănă, care în mod firesc duce la luptă. Armei muncitorilor, greva, patronii răspund cu lockout-ul, închiderea atelierelor.

Cât timp omenirea s'a putut menține într-o jimește relativă, iar echilibrul între producție și consumație nu a fost strâncinat, statul liberal și-a putut menține rolul de spectator pasiv al conflictului între cele două categorii sociale.

Dar zguduirea adâncă, produsă de marea război, a răsturnat tot acest echilibru fictiv. Criza deschiză de micelul mondial a evidențiat insuficiența vechii structuri politice pentru rezolvarea noulor probleme economice și sociale. Anarhia în care ne zbatem de cincisprezece ani reliefează tot mai mult nevoia unor prefaceri sistemului politic și social în care trăim. Invențiile făcute în Rusia și în Italia arată spiritul în care se încearcă noua formă politică.

Deasupra indivizilor, statul, entitate mistică, însă activă, acționează asupra colectivității și prin colectivitate; individul ca cetățean izolat, cu drepturi integrale, dispare.

Dar pe când în Rusia sovietică esența statului se bazează pe un concept unitarist materialist în statul fascist, alături de elementul material — economic —, se pune accentul pe spiritual. Dacă în Rusia sovietică, cu o tradiție istorică atât de deosebită de aceea a Statelor apusene, trăită în spiritul autocrat și nivelat al Răzărului, cu o populație a cărei structură e nebuloasă și neprecisă — expresie a celei imensități geografice supusă extremelor climatice —, lipsită de e-

voiața milenară, care cristalizăză formele de viață politică și socială, s'a rezolvat problema statului nou într-o formă simplă, prin eliminarea clasei producătoare capitaliste și substituirea statului în locul ei, în Italia fascistă, unde tradiția breslelor medievale nu s'a pierdut și unde amănările trecutului strălucit al orașelor care au creat Renașterea sunt încă vii, problema s'a rezolvat prin armonizarea intereselor categoriilor producătoare, prin crearea acelei solidarități, întâlnită numai în Evul mediu, necesară activării în folosul Statului, expresie supremă a colectivității naționale.

Căci Statul fascist, punând accentul întâi pe politic, deci pe spiritual, și apoi pe economic, se sprijină în primul rând pe fondul tradițional creatur, singurul apt a crea ceea ce constituie a solidarității necesară promovării noii forme politice, menită să înlocuiască sistemul anarhic al unei forme de stat anarhizantă, cum e aceea a statului liberal.

Pe de altă parte Statul fascist, rezultat dintr-o evoluție firească și cu totul integrat în tradiția istorică a Apusului și a Italiei, se ridică perfect unitar și încheșat în fața statului sovietic, prin esență incomplet, căci e neprecis și internațional; pentrucă, dacă economicul poate răsturna fruntariile etnice, spiritualul și tot ceea ce constituie esența concepțiilor de naționalitate se opune unei uniformizări rezlementate pe baza simplieri producții materiale.

Drumul credinței

de Ioan Victor Vojen

Fenomenul nu este autohton. Astăzi e încă european. Măine va fi poate mondial. Ca o reacțiune contra tuturor democrațiilor.

Dar această integrare, această creațiune de nou organism, mai are un substrat „religios”. Înfruntesc prin cooperarea și ajutorarea membrilor între ei lupta aprigă a concurenței. Care era condiția esențială a individualismului. Viața zilnică, cultura, formele de stat caută un sens, caută toate o integrare într'un tot armonice, într'un principiu vesnic. În credință. Oamenii cari astăzi susțin reforme în politică sunt

profund religioși, sunt adânc pătrunși de sensul și spiritualitatea creștină. Lupta lor dela început se lămurște ca o luptă contra dusmanilor bisericii. Rușăciunea precede orice acțiune a lor. Vitoarea lume nouă va fi poate o lume religioasă. Viața oamenilor, statul va fi ca o emanare a spiritualității și precopierilor creștine. Cel cu forțe multe, cu elita, va fi prima care se va alătura liberă, nestilită, din proprie convingere. Dintr'un înalt spirit de jertfă. Lumea ce vine va fi lumea condusă de o elită cu o nouă spiritualitate. De o elită care se va ridica dela sine pentru ca să îndrumeze multimele. Care va trebui poate să se sacrifice. Pentru ceilalți și pentru permanențele lumii noastre, pentru cele ce depășesc o generație: Tara, biserică, neamul!

Cel care va aduna în mână nunchi pe acești zidari al noului locaș sfânt — în care toate institutiile vor fi pătrunse de ideea mare a jertfei — va trebui să fie gata cel dintâi să se uite pe sine, să se sacrifice. Să-și uite de viața sa, de tot ce e al său și să se confunde cu neamul însuși, cu nevoile și vrierile tuturor. Să crească adânc din gile și din necesitățile cele mai grele ale neamului. Să priceapă mersul și mistuarea acestui popor. Și să fie gata oricând și la orice.

Toți îl caută pe omul cel nou, toți îl cer. Unii l-au găsit și de atunci viața lor a căpătat un sens, o lumină.

Zilele ce trăim vor rămâne în istorie sub o etichetă precisă și perfect lămuritoare: zilele falimentelor!

Social, politic — cel economic lovește cel mai brutal — și mai ales — suferesc.

Bazele spirituale ale vremii noastre s'au dovedit din material fărâmișor. Total se surpă. Toți stâlpii pe care ne construim casa pentru suflet se dărâmă. Oamenii les îngroziiți adăra și cer îndrumare și lumină dela ceruri. Un drum de mult uitat ochilor.

Veacul ce-a murit a crezut în „lumini”. În rațiune. În infailibilitatea sa. Și 'n om. Modelul omului zeu și Dumnezeu omului a fost omul însuși. Finalitățile spirituale erau desprețuite. Cultul omului a adus cu sine lupta între oameni care s'a crezut că este o luptă între zei. Individualismul a dovedit o religie pentru suflet și un punct de reper pentru întreaga organizație socială. După ce a separat indivizii între ei a adus separarea — în sânul aceleasi colectivități — în clase sociale, în partide politice. Separățiunea și în cultură. Distincția transantă și delimitarea precisă a hotarelor tuturor disciplinelor. Până și religia a devenit o simplă componentă a acuiturii. Se învață în școală de profesori ca și științele ca și matematicile.

Cultul individualismului dă omului toate drepturile. În conținutul oricui. Chiar a propriei sale colectivități. Care totuși îl asigură viața. Noțiunea de-a fi o simplă moleculă dintr'un tot în continuă devenire se pierde. Într'individul izolat începe o luptă aprigă, o luptă în care toate armele sunt permise. Pe această premiză și pentru garanțarea acestei posibilități de încercare inversantă a puterilor se elădește statul democratic.

Indivizii se izolează și chiar în sânul aceleasi națiuni se înstrăinează, se dumsănesc. Scopul suprem este bunul țării. Mulțumirea pântecului. Veacul ce a trecut a cunoscut lăunul pentru bogății și bogăție. S'au dus războaie, s'au omorât milioane pentru bani și, din porunca celor bogăți, cultura însăși a fost un mijloc de câștig, de îmbunătățire a tratului material. Și totuși am numit veacurile în cari strămoșii noștri și-au jertfit viața pentru credință —

veacuri de întinerie și barbarie, iar veacul nostru de progres și lumină!

Cultul omului și-a luminilor rațiunii s'adus încă ceva. Despartirea și chiar prăpastia între realități și forme. A născut formalismul indiferent față de realitățile vi ale vielui. Un rezultat sterp al teoriilor și logicele o carapace sufocantă pentru dezvoltări. Statul actual nu mai poate înțelege aspirațiile colectivului. Pentru ei legalitatea este totul, chiar când se surpă chiar când vedează și pierce. Să continue a fi în legalitate și suprema sa grile.

Dar în zilele noastre „legalități” are ceva din formalismul lugubru al cecocilor.

Iată însă că de la vreme în lume sunt semne noi. Semne de noul nevoi și de noul așezări. Reacțiunea tocmai a realității social-biologice contra celor juridice, formale. Și nevoia sufletelor dumsăne și stinghere de-o nouă apropiere, de înfrățire. Nevoia de idealuri noi cari să depășească pe cele de până astăzi. Nevoia de credință mare, nevoia de urcare pe un plan mai înalt, de înălțare, nevoia de un nou Dumnezeu. Care să fie altul decât omul însuși cu micimile și cu nemerniciile sale.

Veacul nostru a născut oameni cari se sacrifică pe ei înșiși, sacrifică pe cel din generația lor pentru generațiile viitoare. Chiar pe plan și cu unele scop material. Dar în însăși efortul lor nebulos există depășirea. Trebuie recunoscut. Și este un prim semn.

Apoi oamenii încearcă să se apropie, să se grupeze iarăși unul cu altul. Singurătatea le-a ucis sufletele. I-a spalământat. Toți caută astăzi o integrare pe când în veacul trecut se căuta locmal o descășurare. În afara de organizația recunoscută oficială a statului actual se nasc pe fiice și grăpări noi cu discipline, pe alte baze decât cele politice. Pe baze antologice. Libere, dela sine, fără nici un fel de constrângere. Cari alcătuiesc discipline și organizații cari fatal vor cuceri statul actual, fiindcă acesta nu mai poate satisface noului nevoi. Democratia are un scop: individul. Când acesta se prezintă integrat în grup, rolul și posibilitățile sale au înțetat.

Președintele Roosevelt la cârmă

La 4 Martie 1933, președintele Roosevelt s'a instalat în Casa Albă.

Herbert Hoover redvine un simplu particular după un guvernământ care poate fi considerat drept una din cele mai deprimante perioade a istoriei Statelor-Unite.

Bilanțul celor patru ani de guvernare a lui Herbert Hoover nu e greu de făcut.

A fost ales în Noembrie 1928, a luat în mână frâiele puterii la 4 Martie 1929, iar în Octombrie 1929 a început criza care s'a accentuat zi de zi.

Fără să nu Herbert Hoover e vinovat de producerea crizei și de persistența ei.

Totul mentalitatea lui de om de afaceri l-a împiedicat să vadă că nu e vorba de o criză oarecare ci de criza mortală a capitalismului însuși. De aci empirismul — adeseori periculos al politicii sale economice.

Franklin Roosevelt pare a poseda o mentalitate politică și o viziune mult mai largă.

El ia puterea în împrejurări foarte grele.

Tot sistemul bancar — adăvărată sîră a spinării a capitalismului — e la pământ.

Criza continuă să bântuie cu furie. Toate întreprinderile cu faimă mondială se prăbușesc.

Fermierii sunt ruinați de datorii. Insfârșit însăși stabilitatea monetară pare amenințată.

Circulația fiduciară e în plină creștere, trecând între 1—15 Februarie de la 5.662 milioane dolari la 5.854 milioane dolari (adică o creștere de circa 35 miliarde lei), în timp ce rezerva metalică a scăzut cu 47 milioane dolari între 9—16 Februarie.

Iată deci imensele greutăți pe care noua președinție le întâmpină.

Va ști să le înfrunte? Va putea să le învingă? Ne îndolm.

Franklin Roosevelt nu aduce nici o idee și nici o soluție eroică. El va practica, poate, o politică mai inteligentă ca predecesorul său dar se va mișca cam pe aceeași linie.

E posibil însă ca Franklin Roosevelt să aibă norocul ca în timpul președinției sale să se producă o ameliorare a situației economice generale, și atunci evident că va deveni „un mare om de stat al marelui democrații”.

Germania în preziua alegerilor

În ziua în care aceste rânduri vor apărea cetățenii germani își vor însemna voința pe buletinele de vot.

De astă dată consultarea electorală are o importanță deosebită.

Germania are de ales între o viață nouă, restauratoare a bunicii slări naționale și un regim vechi, anarhic, anarmonic și mai ales aducător de foamă și de decădere morală.

Lată de ce se cuvine să considerăm poziția și perspectivele diverselor forțe în prezentă în momentul electoral, combinățiile parlamentare care s'ar putea alcătui după alegeri precum și celelalte elemente, neelectorale și neparlamentare, decisive însă în evoluția ulterioară a politicii germane.

NATIONAL-SOCIALISTII sunt în plină ascendență. Succesul politic înregistrat prin obținerea puterii, o propagandă formidabilă și o încordare supremă a partidului și a „Führerului” par a fi produs un val de entuziasm irezistibil pentru Hitler și partidul său.

De unde acum câteva săptămâni se vorbea de o ameliorare a situației parlamentare, astăzi observatori serioși ai stărilor de lucruri din Germania scoatează chiar o majoritate absolută pentru Hitler.

Nu știm dacă această ultimă ipoteză se va realiza, un fapt însă e sigur, național-socialiștii își vor spori imens și voturile și mandatele.

BLOCUL NEGRU, ALB ȘI ROȘU (culorile imperiale) a conservatorilor naționaliști și monarhiști (von Papen, Hugenberg, cu național-germani și Seldte, cu Căștile de Oțel) are perspective electorale foarte greu de definit.

În mod normal ori de câte ori Hitler a fost în ascendență electorală Hugenberg a retrogradat și vice-verso.

Creșterea național-socialiștilor s'a produs întotdeauna pe teren electoral în dauna național-germanilor iar înfrângerea lor, în Noembrie, s'a produs mai ales în folosul național-germanilor.

Prin urmare dat fiind că Hitler e din nou în creștere Hugenberg ar trebui să scadă.

Dar de astă dată pronosticul nu e atât de sigur deoarece în luptă au intervenit de partea d-lui Hugenberg abilitatea lui von Papen și mai ales Căștile de Oțel al lui Seldte.

În sfârșit von Papen, Hugenberg și Seldte sunt aliații lui

Hitler la guvern, ca atare național-socialismul trebuie să-i menajeze, iar el pot beneficia din această cauză — în oarecare măsură — chiar de valul de entuziasm care-l întâmpină pe Führer.

Iată de ce înclin să cred că Blocul negru, alb și roșu își va spori mandatele față de ceea ce dobândise d. Hugenberg singur în alegeri.

S'ar putea deci să obțină 50-60 de mandate.

CENTRUL CATOLIC, cuprinzând și populiștii bavarezi, e sigurul care se manifestă viguros pe teren electoral.

D-nii Kaas, Bruening, Stegerwald și șefii centriștii ai statelor sudice în frunte cu bătaionul domn Held, președintele consiliului de miniștri bavarez, sunt în plin efort.

Data fiind coeziunea, disciplina și mai ales baza confesională a acestui partid, e puțin probabil ca valul hitlerist să-i cucerească pozițiile. Așa dar centrul, poate cu câteva mandate în minus, își va menține situația.

SOCIAL-DEMOCRAȚII dezorientați, mărinindu-se la defensiva, lipsiți de orice elan revoluționar au perspective foarte întunecate.

Decadența lor politică și electorala d'ei se accentua.

COMUNIȘTII adversarii hotărâți și intransigenți ai național-socialismului, ar trebui în bună logică să-și mențină pozițiile electorale, mai ales că elementele revoluționare — a tătea căte sunt — din social-democrație ar trebui să le dea votul.

Totuși dat fiindcă efortul propagandei și a acțiunii naționale se îndreaptă împotriva lor și că — datorită măsurilor guvernului — numai au libertate de mișcare, înfrângerea lor e sigură.

Acestea sunt perspectivele electorale ale celor cinci mari grupări, celelalte 21 de partide politice germane, neavând de cât o importanță cu totul secundară. Ce se va întâmpla după alegeri?

Din punct de vedere parlamentar și politic esențial în evoluția Germaniei va fi raportul de forțe ce se va stabili între d-nii Hugenberg, von Papen și Seldte de o parte și Hitler de alta. Adică între conservatorism și între național-socialism, care trebuie să instaureze un regim economic, social și politic nou.

Dacă Blocul negru, alb și

de Mihail Polihroniade

rosu jese foarte puternic din a-legeri atunci și șansele de durată și șansele de realizări efective ale lui Hitler slăbesc.

Dimpotrivă dacă național-socialismul reputează un triumf electoral iar blocul culorilor imperiale se menține în limite modeste — 50—60 mandate — atunci Hitler va avea mâinile libere spre a înlăptui „cel de al treilea imperiu” adică o socialism național egal de departat de conservatorismul capitalist și retrograd al lui Hugenberg cât și de internaționalismul destructiv al adeptilor Moscovei.

Din punct de vedere strict parlamentar Hitler ar putea să-și fină în șah tovarășii conservatori și printr-o mișcare de apropiere față de centrul catolic, iar în cazul în care alianța cu d-nii von Papen, Hugenberg și Seldte ar deveni prea jenantă s'ar putea chiar ajunge la o colaborare guvernamentală între centru și național-socialiștii prin excluderea blocului negru, alb și roșu.

Această ipoteză, des vânturată de presa franceză mai ales, gesește prin aceia că-i prea parlamentară.

În adevăr d-nii Papen, Hugenberg și Seldte sunt puternici nu numai pentru că largesc baza parlamentară a guvernului, ci pentru că au întreaga încredere a președintelui Hindenburg.

Ori Hindenburg cu autoritatea pe care constituția i-o pune la îndemână, cu tradiția care s'a creia din 1930 încoace și cu prestigiul incontestabil pe care-l are în tot Reichul, poate fi extrem de periculos lui Hitler.

De aceea Führer-ul nu se va putea debarasa de tutela tovarășilor săi — chiar dacă nu-i va scoate din guvern — decât atunci când va ajunge destul de puternic spre a rezista lui Hindenburg.

În acest sens trebuie menționat că Hitler a lucrat până acum repede și bine. Rând pe rând toate frânele puterii trec în mâna național-socialiștilor.

Politia, administrația, armata sunt rpid încadrate cu elemente de încredere ale Führer-ului.

Dacă la acestea adăugăm batalioanele de asalt și posibilitatea paralizării Reichswehrului — prin înfădură la național-socialism — ne dăm seama că poate mai curând de cât se crede Hitler va fi stăpânul efectiv și necontestat al Germaniei.

Decamdată însă să așteptăm rezultatul alegerilor din 5 Martie 1933.

Dar școlile minoritare?

Furia ministerului de Finanțe se îndreaptă din nou împotriva școlii românești. Nici școlile primare, nici cele secundare și nici Universitățile nu vor scăpa de băsturlul anticultural al democrației. Fînăcă asigurarea dată că nu se vor suprima cele 1600 de posturi vacante de învățători, dar nici nu vor fi completate, e o mistificare ca oricare alta: Postul este folosit în învățământului atăta vreme cât este ocupat și ca atare făcut activ; prin el însuși, prin simplul fapt că a fost înscris în buget, devine un oarecare număr de ordine, tot așa de inexistenți și de ne folositori pentru cultură ca și când ar fi fost suprimate... Dar chiar primind drept bun aceste asigurări și chiar acceptând — cu inima îndurerată — noule reduceri de școli, rămâne totuși un fapt de o deosebită importanță pe care până acum nimeni nu l-a adus în discuție:

Foarte puțină lume știe că Statul român întreține din banii lui tot mai puțini, un număr de școli primare și secundare, în care limba de predare este minoritară pentru toate obiectele de învățământ (afară de l. română, istoria și geografia României). Cele mai multe dintre acestea sunt maghiare, iar în al doilea rând vin cele germane. Într-adevăr avem în România peste 250 școli primare de stat cu limba de predare maghiară și cam tot atâtea alte școli primare în care, pe lângă clasele românești, există și câte o secție completă de clase maghiare. Pentru minoritatea germană statul întreține deasemenea 69 școli complet germane și alte aproape 500 școli primare cu secții germane.

La acestea se adaugă 10 școli secundare (licee, gimnazi și școli de comerț) și complet maghiare, și cu secții maghiare și alte 7 școli secundare germane. Cetece înseamnă că bugetul statului românesc suportă aproape 500 școli primare germane (totalul exact este 599 școli primare maghiare și germane) și 17 școli secundare pentru aceleași minorități. Dacă la acestea socotim și școlile particulare ale acestor două minorități (peste 1000 școli primare și aproape 100 școli secundare), înțelegem ce armă formidabilă de conservare culturală și națională au aceste minorități.

Intorcându-ne acum la punctul de plecare, acia al economiilor școlare impuse Ministerului de Instrucție de către Ministerul de Finanțe (cel cu 4 asistenți la catedra sa dela Academia Comercială!), nu ne rămâne decât să ne întrebăm: S'a gândit vreunul din cei trei profesori de sociologie cari conduc școlile românească, să reducă ceva din sutele de milioane pe care statul le cheltuiește cu școlile minorităților, și mai ales cu cele ale Ungurilor recalcitranti și revisioniști? Sau e vorba și aci de o favorizare a minorităților, ca și la distribuirea fondurilor dela Casa Școlarelor?

Dar, în definitiv, nu ne putem mira dacă sub regimul democrației naționale — țărăniște școlă românească din Transilvania va fi împilată ca pe vremea celebrului Appony, asigurându-se în schimb în mod oficial primatul culturii minorităților. Fînăcă toate partidele au în firmă cuvântul „național”, dar numai n'ajung!

ZYRAX

Războiul Chino-Japonez

De astă dată orice subtilitate juridică și orice iluzie pacifistă e inutilă. Extremul Orient e în flăcări.

Voința hotărâtă a japonezilor n'a putut fi oprită nici de perspectiva unei înverșunate rezistențe chineze, nici de eventualitatea unor serioase complicații diplomatice, nici de somațiunile respectuoase ale Genevei. Am explicat pe larg altă dată („Asa” No. 5) care sunt cauzele intransigentei războinice a japonezilor.

În afară de motivele economice și demografice, determinant în declanșarea și mai ales în felul în care eese condus actualul război este faptul că la Tokio militării au luat „les mors aux dents”. Statul major nippon s'a emancipat de autoritatea politică, pe care o are la remorcă, și se conduce de criterii exclusiv militare, ca atare nepolitice, disprețuitoare a imponderabilelor.

Ori de câte ori însă obtuza mentalitate militară devine hotărâtoare în conducerea unui stat, tot de atâtea ori statul are în față sa perspectiva dezastrului.

E foarte probabil că — din

punct de vedere militar — rezistența armatelor chineze va fi, frântă, în Jehol sau aiurea.

Ei și! Dacă îndârjirea chineză persistă — și e fatal să persiste deoarece politica brutală și agresivă a nipponilor exasperează orice sensibilitate omească, cu atât mai mult amorul propriu național — ce vor face victorioasele armate japoneze?

Vor intra în inima Chinei? Până unde, până când, cu ce riscuri?

Se vor opri la granița provinciei Jehol și își vor digera prada?

Dar vor avea să facă față zilnic agresunilor chineze, vor trebui să stea continuu cu arma la picior.

Dispune Japonia de mijloace financiare suficiente spre a putea menține corpul expediționar în Mancuria câțiva ani de zile sau chiar să și-l sporească în cazul unei presiuni chineze, a unei concentrări rusești sau a unei amenințări americane? Nu!

Situația financiară e mizerabilă la Tokio. Dezechilibrul bugetar se mărește, scăderea devizei naționale se accentuează pe zi ce trece

Prin urmare aventura războinică în care s'a angajat poate avea foarte grave consecințe pentru Japonia.

Pe de altă parte, ca perspectivă de viitor, politica japoneză contribuie în bună parte la crearea și întărirea sentimentului național chinez.

Peste cinci, zece, douăzeci de ani din conștiința națională a Chinei, trezită de agresivitatea nipponă, va trebui să ia ființă un stat major de 400 de milioane de oameni.

Fără îndoială că situația politică, diplomatică și economică a Japoniei nu-i de învidiat — cu toate succesele militare — dar mai jalnică e situația Genevei.

Liga Națiunilor s'a dovedit a fi o adunare de limbuți fără nicio eficiență.

După ce timp de aproape doi ani de zile un stat membru al Ligei și al Consiliului ei a putut ataca nestânjenit alt membru al Ligei, astăzi, după atâtea vreme pierdută, după tergiversări și abilități penibile, Liga Națiunilor se pronunță dar Japonia nu ține seama de sacrosancta autoritate a sentințelor elaborate la Geneva.

China se bucură de simpatia întregii lumi, Statele-Unite aprobă rezoluția Ligei Na-

țiunilor, dar aceste rezoluții n'au nici un efect practic. Japonia continuă să înainteze în Jehol și e probabil că se va retrage — nu numai de fapt — din Ligă.

Și dacă lucrurile stau așa, cine mai poate avea încredere în Liga Națiunilor, în pactele de prohibire ale războiului, în Curțile de Justiție și a. m. d.? Nimeni!

Existența Ligei n'a modificat intru nimic practica internațională.

Celebrul dicton al lui Eugeniu de Savoia rămâne și astăzi valabil — din nenorocire — „Un tezar plin și o armată bună valorează mai mult decât toate tratatele”.

Firește statele mici, care au totul de pierdut și nimic de câștigat de pe urma unui război, nu pot să se bucure de persistența vechilor practici în politica internațională. Dar cunoașterea realităților e mai folositoare de cât iluzia că impotentă Ligă a Națiunilor, poate cu adevărat garanta pacea lumii.

Citiți și răspândiți Axa

Redacția și administrația I. V. Vojen, Str. Aureliu Nr. 10, București, III

reînfuelin

Iar „Frontul“

Oficiul comunist „Frontul“, care urmărește foarte îngrijorat și atent activitatea noastră aci la „Axa“ — lucru pentru care îi mulțumim — se ocupă tarâșt de noi în ultimul său număr din 26 Februarie 1933.

„Frontul“ e foarte supărat că „Axa“ nu aprobă starea de a secliu și că îndrăznește chiar să ia apărarea muncitorilor.

În adevăr îndrăzneala noastră n'are margini.

Să ne ocupăm noi — naționaliști integri — de muncitorii români?

Asta înseamnă că nu le convine comunistilor — străni sau înstrăinați — care înțeleg să exploateze împotriva unității naționale nemulțumirile și revendicările drepte ale muncitorilor.

Oricât ne-ar „durea“ supărarea „Frontului“, noi totuși vom continua să ne ocupăm de muncitorime, pentru că ajutorul țărănilor, muncitorilor și intelectualelor române, vom răsturna statul de import și exploatarea maselor muncitorești.

Dar vom răsturna actuala ordine politică a Rusiei Sovietice — cum vor comunistii de la „Frontul“ — ci spre a crea nevoile și aspirațiile națiunii noastre.

Explicațiile noastre multumim-vor care „Frontul“? Ne înțobni!

Anarhia universitară

După o lună de închidere și cunoscutele incidente, facultatea de drept din București, s'a deschis fără ca nici una din revendicările studenției să li fost satisfăcută. Căci, sub imperiul stării de asediu, forurile universitare nădăjduesc că vor putea să mențină ordinea, impunând studenției regimul cămălăresc al taxelor și stupida măsură a examenelor în bloc.

Noi nu știm cât și cum va putea fi menținută actuala situație dela facultatea de drept. Pentru binele studenților, am vrea ca linștea și seninătatea cea mai desăvârșită să domnească în „Alma Mater“. Ea însă trebuie să izbucnească din tinerețea și zelul studenților, în nici un caz ea nu poate impușă cu vârtul halocelor.

Oricare ar fi desfășurarea viitoare a evenimentelor, situația dela facultatea de drept constituie o rușine universitară. Termenul nu este prea greu pentru niște oameni, în cazul de față profesori universitari, care exploatează multitatează și mint pe studenți.

Căci, noi trebuie să se uite că greva dela facultatea de drept, se datorește taxelor cu cari sunt împovărați studenții în aceste vremuri de eriză acută și sistematice nenorocit al blocului, și că în amănundia problemele profesorii sunt direct interesate. Deoarece din taxele de institute, recent creștute, urma a li se aloca o cotă și d-lor profesori, iar în creșterea privește taxele de examene, etc se înceasăz de 3 ori mai mult decât în cazul deblorării.

Omul pentru desăvârșita execuție a acestei specele acerașinate, nu putea fi mai bine ales decât în persoană d-lui Nae Bazilescu, cunoscutul cărciumar dela Bucureștii Noi, care accidental îndeplinește și rolul de decan al facultății. Poate nici odată cunoscuta lege a pensionării profesorilor universitari la 70 ani n'ar fi fost mai cu insistență reclamată ca în cazul de față și totuși ea nu s'a aplicat.

Cămătar prin vocație, profesorii facultății de drept, și-au re-cunoscut în d. N. B., omul care ne trebuie“, lăsându-i toată înfățișarea conducerei opere de exploatare a studenției.

Desi ar fi trebuit să aibă pe conștiință suma de aproape 5.000.000 din fondul de construcție al facultății, pe care a de-pus-o la Banca Blank, și n'a vrut să o retragă când a fost prevenit cu opt luni înainte de falimentul băncii, deoarece d. N. B. este debitor la Banca Blank, n'a ezitat să întrebuițeze toate mijloacele de șicaneare, amenințare corupție și persecutare a studenților care îndrăznică să și eșară dreptul de a putea învăși.

Pentru aceeași a găsi un fidel colaborator în flul d-sale, d. Agostide Bazilescu, de care acum nu s'a mai despartea deloc o „dispută familială“ și care și-a permis să lovească studenții.

Restul profesorilor dela drept,

cu excepția lăudabilă a profesorului Herovanu, făcând cor cu „Decanul“ au încercat să creieze stupida diversivane cu „prestigiul universitar atins prin grevă“ împotriva lui Nae Bazilescu, aplicând Senatu-lui universitar complet favorabile studenților. Iar ca un corolar al acestora, d. Reclor Dr. Gheorghiu și d. Ministru D. Gusti care și-au dat cuvântul de onoare studenților că vor pune înfruntarea Bazilescu, că vor impune satisfacerea justelor lor revendicări, astăzi l-au abandonat complet, iar d. rector îi eliminează din universitate.

Iată cine sunt autorii anarhiei dela facultatea de drept din București. Cu astfel de „părinși și nelești“ care peoparte își dau cuvântul de onoare studenților și pe alta se fac complicii ai d-lui Nae Bazilescu, aplicând sancțiuni și represalii, ordinea nu va putea fi niciodată întronată, bieților studenți care poartă în sufletul lor toată revolta perspectiveilor tragice pe care le-o ofera ziua de mâine și ecoul săvârșitei părinților lor, care contrastează dureros cu beșugul scandalos al d-lor profesori universitari, recoltați prin exploatarea lor, nu le rămâne de cât un singur lucru: să și cultive victoria prin solidaritate și înțelegerea desăvârșită între susținerea dreptelor lor revendicări.

Suspendare inutilă

„Lumea Nouă“ a partidului social-democrat (a nu se confunda cu „Lumea Nouă“ ex-celentă revistă de studii corporatistă a d-lui Manolescu), a fost temporar suspendată, iar unul din redactorii ei pus sub inculpare de către parchetul militar.

Indică greșeală? „Lumea Nouă“, e oficiul unui partid care a pierdut orice elan revoluționar și al cărui șefi sunt toți funcționarii do-cili ai d-lui D. R. Ioanțescu.

Social-democrația e un auxiliar excelent pentru orice guvern care dorește menținerea actualului regim.

Deci parchetul militar a greșit în primul rând lăsând în auxiliarii regimului

În al doilea rând articolul d-lui Titel Petrescu, „Starea de Asediu“ e ondin, plicticos și prost, iar autorul lui e un burghez cumsecade și inofensiv, deși poartă lavaliere.

Executând funcțiunile sale — atât de importante sub starea de asediu — parchetul militar are datorită s'ă dăbă mai mult „Zlaiv“ și să nu transforme bie-tele fantome social-democrate în „revoluționari“ și pe d. Titel Petrescu, avocat potolii, în romantic purtător de lavaliere proletariană.

„AXA“

Armonia dizarmoniei

Cascada partidelor politice românești e în plină activitate. Ne mai scotind constelațiile de mâna doua, după fracționarea în trei a partidului liberal No. 1, a început pulverizarea partidului liberal No. 2, adică a marelui partid democrat național țărănesc. După vechia defecțiunea Lupu, a urmat defecțiunea Stere, mai apoi defecțiunea Iulian, iar acum în urma șandramana guvernamentală începe a pârâi în Basarabia prin acțiune Holipa, în Ardeal prin dizidentia Tillea iar în vechiul regat prin atacurile dinăuntru zidurilor al tineretului comunist în idei și burghez în acțiune.

Toate aceste simicuri, nu împiedică să vedem zilele în coloanele anumitor ziare în contact fructuos cu organizațiile partidelor de guvernământ, roini de telegrame

primite și expediate între București și Monte Carlo, din care se degajă atmosfera celei mai desăvârșite armonii ce există în relațiile dintre partid și șefi, șefi și subșefi, organizații și partid și personalități „distingse“ între ele. Praf în ochii multimei.

Singurul chiag care mai ține în loc dizolvarea completă a celui mai mare partid politic îl constituie tot a-nemicul buget al statului român.

În jurul lui se face încă solidarizarea. Când nu va mai fi, și ziua nu e departe, vom vedea câtă armonie și câtă solidaritate mai posedă marcele partid.

Inevitabilul nu se poate înlătura. Oricât ar dori-o corifeii democrației. Procesul de dizolvare al vechiului sistem politic e în plină desfășurare și nimeni și nimic nu-l poate înlătura. Cât de curând nația oropsită își va re-lua drepturile slăbile de-atâtă vreme și va impune la conducerea treburilor publice, organizații noi, nealterate, care să priminească prin spiritul și activitatea lor toată an-bălăci și exploatare re-pret-atmosfera infectată în care zentanzii democrației românești.

Duhovnicul studenților

Duminică, 26 Februarie a. c., a avut loc la biserică studențescă „St. Anton-Curtea Veche“ o solemnitate rară.

După săvârșirea sf. liturghii, studențimea creștină bucureștenă, prin „Centrul studențesc“ a oferit vrednicului ei „duhovnic“, părintele N. Georgescu-Edineț, „eroul crucii“ cum a fost numit, după suferințele de martir, îndurate la 24 Ianuarie 1933, o cruce de aur, în amintirea acestor momente de rar eroism și crudă suferință.

Pentru cine a fost de față la acele impresionante momente, când bândul preot primen din mânăle tinerețului creștin, acea sfântă mărturie a dragostei și prețului sale, vor rămânea neuitate.

Și totuși acest gest, trebuia să vină dela Altineva. Fapta studenților l-a supliniț însă și de astădată.

Ea e cu atât mai de lauda cu cât contrastează cu toată campania de defăimare dusă împotriva neînfricatăului preot, în complexitate cu toti defectii bisericii.

Este aceasta o garanție mai mult că dacă mâine frânele destinelor bisericii românești, vor scapa din mâinile debile ale celor chemați să le cărmuiască, minumatul zel creștin care animă tineretul nostru universitar, va găsi în el însăși țărca de a păstra neatins spiritul național al ortodoxiei românești.

Dictatură democrată

Guvernaul democrației național-tărăniste a depus în cloitorca Parlamentului oml unui nou proiect de lege sortit să dea sfârșit unui put a cărui constituție nu e nici de esența nici în spiritul cloșet respective. Se repetă cu alte cuvinte poestea oului de răză cloșit de o biată nădtângă găvna.

Într'adevăr. Proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea Mărzescu, depus în Parlament de către un guvern, emanațiune e unui partid care pe vremea lui în opoziție s'a ridicat tocmai prin combaterea violentă a măsurilor excepționale, constituie prin el însuși o contradicție în sine. Nu insistăm asupra faptului că este lipsit de orice etică — chiar în spiritul actual care domina politica românească — să treci la execuția unor acte pe cari odată le-ai combatut cu înverșunare, dar e lipsit cu totul de sens politic ca măsuri dictatoriale — fiindcă aceasta e caracterul actualului proiect — să fie luate și puse în execuție tocmai de către paladnii democrației integrale.

Să fim înțeleși: dictatura e necesară și utilă atunci când se instabile și funcționează în interesul suprem al statului. Ea este rodnică într'un regim politic care a promovat-o. Dar ea devine în aceeași măsură nefastă și periculoasă cînd se instabile pentru a apăra interesele unei coterii politice, care sub pretextul salvării patriei, nu face altceva decât să și apere propriile sale interese. Și aceasta e cazul.

De aceea măsurile dictatoriale ale democrației nu vor avea eficacitate înspându-le funda-

mentele etice cari singurele pot justifica măsurile excepționale. Și mai de vreme sau mai târziu, ele se vor întoarce, de data aceasta pe bună dreptate împotriva aceluia cari astăzi le confecționează fără să bănuțască „cui prodest“.

Odată mai mult: „Pleirea ta prin tine, Israele!“

Perspiciacitate

La 13 Decembrie 1930, în timp ce se făcea discuția la masa, prof. A. C. Cuza introdu-când în cuvântarea sa persoana lui Adolf Hitler, pe vremea aceea conducător al celui mai puternic partid german, și-a atras depe banca ministerială, din partea irascibilului domn Madgearu, următoarea vehementă apostrofă: „Nu îngăduim să se vorbească în Parlamentul românesc despre Adolf Hitler care este o rușine pentru Germania și un permanent pericol pentru Europa“.

În momentul de față Adolf Hitler este cancelar al Germaniei, iar proorocul Ieremia Virgil Madgearu încă ministru de finanțe în România.

Oare numai grija de a realiza celebrul său buget pentru salvarea națiunii, îl mai reține pe impetuosul viziernic de a trage concluziile firești ale profetiei prin care a reperț pe Adolf Hitler ca pe un Victor Iamandi oarecare?